

คุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562

จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Quality and identity of graduates who graduated in the academic year 2019 from the faculty of nursing, Naresuan University

กรกาญจน์ ปานสุวรรณ, อินทิรา ปากันทะ*

Kornkarn Pansuwan, Intira Pakanta*

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Department of Nursing, Faculty of Nursing, Naresuan University

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding) e-mail : intira2515@gmail.com

(Received: September 13, 2022; Revised: October 19, 2022; Accepted: January 25, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประชากรคือ หัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเดียวกันกับบัณฑิต จำนวน 93 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ (6 ด้าน) และ 3) แบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร คือเป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย และภูมิใจในชาติ โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ทำการปรับแก้ข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Item-objective congruence: IOC) ต่ำกว่า 0.50 ส่วนความเที่ยง (reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของเครื่องมือวิจัย 2 และ 3 เท่ากับ 0.92 และ 0.90 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตมีคุณภาพโดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.95, S.D. = 0.55) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Mean = 4.33, S.D. = 0.51) รองลงมาคือด้านคุณธรรม จริยธรรม (Mean = 4.29, S.D. = 0.52) ด้านความรู้ (Mean = 4.05, S.D. = 0.61) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (Mean = 3.85, S.D. = 0.54) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Mean = 3.81, S.D. = 0.54) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านทักษะทางปัญญา (Mean = 3.39, S.D. = 0.56)

บัณฑิตมีอัตลักษณ์โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.18, S.D. = 0.57) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านเป็นคนดี (Mean = 4.33, S.D. = 0.57) รองลงมาคือด้านมีวินัย (Mean = 4.30, S.D. = 0.58) ด้านภูมิใจในชาติ (Mean = 4.27, S.D. = 0.62) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง (Mean = 3.81, S.D. = 0.50) ดังนั้นควรพัฒนานิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพด้านทักษะทางปัญญาและมีอัตลักษณ์ด้านเป็นคนเก่งเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ : คุณภาพบัณฑิต, อัตลักษณ์บัณฑิต, พยาบาลศาสตร์

Abstract

The purpose of this descriptive research was to study the quality and identity of graduates who completed their studies in the academic year 2019 at the Faculty of Nursing, Naresuan University. The population consisted of 93 head nurses or staff members who work with these graduates. The data collection tools included: 1) a general information inquiry form, 2) a questionnaire assessing the quality of graduates based on the standard qualifications' framework for higher education in nursing, which covers 6 aspects, and 3) a graduate identity questionnaire aligned with the desired identities of Naresuan University students, which emphasizes being good, talented, disciplined, and proud of the nation. The research tools underwent quality checks for content validity (making corrections to questions that had an Index of Item-Objective Congruence (IOC) below 0.50) and reliability (Cronbach's alpha coefficients for research instruments 2 and 3 were 0.92 and 0.90, respectively). Data were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean, and standard deviation.

The study findings revealed that the overall quality of the graduates across 6 aspects was rated at a high level (Mean = 3.95, S.D. = 0.55). The aspect with the highest score was interpersonal skills and responsibility (Mean = 4.33, S.D. = 0.51), followed by ethics and morals (Mean = 4.29, S.D. = 0.52), knowledge (Mean = 4.05, S.D. = 0.61), professional practice skills (Mean = 3.85, S.D. = 0.54), numerical analysis, communication, and information technology skills (Mean = 3.81, S.D. = 0.54), with cognitive skills scoring the lowest (Mean = 3.39, S.D. = 0.56).

Regarding the identity of the graduates, the overall score for all 4 aspects was also at a high level (Mean = 4.18, S.D. = 0.57). The highest score was for being a good person (Mean = 4.33, S.D. = 0.57), followed by discipline (Mean = 4.30, S.D. = 0.58), pride in the nation (Mean = 4.27, S.D. = 0.62), and the lowest score was for being a talented person (Mean = 3.81, S.D. = 0.50). Therefore, it is recommended that the faculty of nursing at Naresuan University focus on developing graduates with higher cognitive skills and a stronger talent-based identity.

Keywords: Quality of graduate, Identity of graduate, Nursing

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าท่ามกลางยุคกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงมีการปฏิรูปการเรียนรู้ ในหลายๆ ส่วนเพื่อให้ได้บัณฑิตระดับอุดมศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา (พ.ศ. 2549) โดยเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

นอกจากนี้ ตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้มีการประเมินหลักสูตรเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและทันสมัยอยู่เสมอ (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งจากคู่มือการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ได้กำหนดตัวบ่งชี้ด้านบัณฑิต คือ คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยต้องมีการรายงานผลประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา และคณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา, 2560) จึงส่งผลให้หลักสูตรจำเป็นต้องกำหนดอัตลักษณ์นิสิตของหลักสูตรที่ชัดเจน อันเป็นผลที่เกิดแก่ผู้เรียน นิสิต นักศึกษา ตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ตามความตั้งใจของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555)

การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเตรียมความพร้อม ผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพในอนาคต ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนนั้น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ผู้สอน วิธีการสอน หลักสูตร และผู้บริหาร รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทั้งด้านสภาพแวดล้อมและด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนตามที่ตั้งเป้าหมายที่กำหนดประสบความสำเร็จ (ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน และพนมพร จันทร์ปัญญา, 2558)

ด้วยเหตุที่การพัฒนาอัตลักษณ์พยาบาลวิชาชีพจะเกิดขึ้นตั้งแต่เป็นนิสิตพยาบาล ทั้งจากการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรและจากการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่มีการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นิสิตพยาบาลได้เกิดการ เรียนรู้บทบาทพยาบาลวิชาชีพ ผ่านกระบวนการเรียนแบบทั้งจากจากอาจารย์พยาบาลและบุคลากรในหอผู้ป่วย (Larson et al., 2013) ดังนั้น สถาบันการศึกษาทางการพยาบาลจึงพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสนองตอบความต้องการของบัณฑิตสาขาพยาบาล ศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิถีโลก และสังคมแห่งยุคดิจิทัล ตลอดจนผลิตบัณฑิตพยาบาลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ และเป็นไปตามระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของสถาบันการศึกษา

ในส่วนของคุณภาพพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต อย่างต่อเนื่อง บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562-2564 ได้ใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) โดยปรัชญาของหลักสูตรมีความเชื่อว่า การพยาบาลเป็นบริการที่จำเป็นต่อสังคมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนทั้งในภาวะสุขภาพดีและเจ็บป่วย โดยใช้ศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้น การพยาบาลอย่างเป็นองค์รวม ครอบคลุมกาย จิต อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณผ่านกระบวนการจัดการเรียน การสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้โดยการกระทำและประสบการณ์ เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้และทักษะ

ทางการพยาบาล พร้อมทั้งจะเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ให้บริการอย่างมีคุณภาพ มีความเอื้ออาทร ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีจิตสาธารณะ มีภาวะผู้นำ ใฝ่รู้ สามารถคิดวิเคราะห์และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน นำผลการวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน และพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยและดำรงตนให้เป็นคนเก่งคน เก่งงาน เก่งคิด เก่งครองชีวิต และเก่งพิชิตปัญหาและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2559)

ปรัชญาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยนเรศวร ในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล และมีอัตลักษณ์คือเป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย และภูมิใจในชาติ อนึ่ง นอกจากจะมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับ อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรแล้ว คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ยังมุ่งผลิตบัณฑิตพยาบาลให้ สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดกรอบคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ (กรกาญจน์ ปานสุวรรณ, 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปีการศึกษา 2562 ซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) เป็นรุ่นแรก ว่าบัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ และมีอัตลักษณ์ ตามที่มหาวิทยาลัยนเรศวรกำหนดมากน้อยเพียงใด มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นต่างจากบัณฑิตที่ใช้หลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554) ในรุ่นที่ผ่านมาอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานิสิตให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเพื่อตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์วิจัย

เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในแผนกเดียวกับบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) ที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 และมีระยะเวลาในการทำงานร่วมกันกับบัณฑิตมาอย่างน้อย 6 เดือน จำนวน 116 คน (มีประชากรสะดวกเข้าร่วมการวิจัย 93 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยของ กรกาญจน์ ปานสุวรรณ และคณะ (2563) มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยไม่ได้ ปรับแก้ เนื่องจากประชากรอยู่ในบริบทเดียวกันคือศึกษา ณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาล

ศาสตร์ และแบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร เครื่องมือวิจัยดังกล่าวผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิสังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 3 ท่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการพัฒนาบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence : IOC) เท่ากับ 0.48-1.00 ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ได้ค่า IOC ไม่ถึง 0.50 เพื่อให้ข้อคำถามมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และมีการหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยทดลองใช้กับผู้ใช้นิติบัณฑิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ เท่ากับ 0.92 และแบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร เท่ากับ 0.90 โดยมีรายละเอียดแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามประเภทเลือกตอบ คือ เพศ อายุ ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัด (ราชการ เอกชน รัฐวิสาหกิจ)

2. แบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีรายการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 8 ข้อ เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา เป็นต้น 2) ด้านความรู้ 6 ข้อ เช่น มีความรู้ในหลักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน เป็นต้น 3) ด้านทักษะทางปัญญา 9 ข้อ เช่น มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล แนวคิด และประเมินข้อมูลต่างๆ ได้ เป็นต้น 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 8 ข้อ เช่น มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4 ข้อ เช่น มีทักษะในการวิเคราะห์และจัดการข้อมูลเชิงตัวเลข เป็นต้น และ 6) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ 5 ข้อ เช่น สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวมโดยประยุกต์ใช้ศาสตร์และศิลปะทางการพยาบาล รวมทั้งใช้กระบวนการพยาบาล หลักฐานเชิงประจักษ์ และการสื่อสารเชิงบำบัดในการพยาบาลบุคคล ครอบครัว และชุมชน เป็นต้น

3. แบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีรายการประเมินอัตลักษณ์บัณฑิต 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเป็นคนดี 13 ข้อ เช่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ เป็นต้น 2) ด้านเป็นคนเก่ง 10 ข้อ เช่น มีความสามารถในการแก้ปัญหาการงาน เป็นต้น 3) ด้านมีวินัย 8 ข้อ เช่น ปฏิบัติตนตรงต่อเวลา เป็นต้น และ 4) ด้านภูมิใจในชาติ 9 ข้อ เช่น แสดงความเคารพด้วยการไหว้ตามแบบอย่างวัฒนธรรมไทย เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอข้อมูลจากการสำรวจภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิต โดยกองแผนงานมหาวิทยาลัยนเรศวร ทำให้ทราบหน่วยงานที่บัณฑิตทำงานอยู่ในปัจจุบัน จากนั้นส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ระบุการส่งกลับมายังผู้วิจัยภายในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 (116 ชุด) ผู้วิจัยได้เตรียมซองเปล่าติดแสตมป์ไปให้พร้อมกับเอกสารพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัยและแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ 93 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.17

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขอการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เครือข่ายภูมิภาค มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุญาตเลขที่ COA No. 529/2021 วันที่รับรอง 13 ธันวาคม 2564 หลังจากได้รับการรับรองแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งกระบวนการขอความยินยอมให้เข้าร่วมการวิจัย (informed consent process) ผู้วิจัยได้ส่งข้อมูลทางไปรษณีย์พร้อมแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลคำอธิบายสำหรับอาสาสมัครในโครงการวิจัย เพื่อให้รายละเอียด

เกี่ยวกับการเข้าร่วมการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย และการติดต่อกับผู้วิจัยอย่างละเอียด แสดงสถานภาพของผู้วิจัยอย่างเปิดเผย เปิดโอกาสให้ซักถามทางหมายเลขโทรศัพท์ หรือ e-mail เปิดโอกาสให้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยอย่างอิสระก่อนการเซ็นชื่อในแบบคำยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย ตามแบบฟอร์มที่ คณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยนเรศวรกำหนด ก่อนที่จะดำเนินการทำแบบสอบถามและส่งกลับมายังผู้วิจัยพร้อมกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความคิดเห็น ดังนี้ 4.51 - 5.00 ระดับมากที่สุด 3.51 - 4.50 ระดับมาก 2.51 - 3.50 ระดับปานกลาง 1.51 - 2.50 ระดับน้อย 1.00 - 1.50 ระดับน้อยที่สุด (เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์, 2552)

ผลการวิจัย

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประชากร จำนวน 116 คน ตอบแบบสอบถาม จำนวน 93 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 97.93 เพศชาย ร้อยละ 2.07 มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 55.19 อายุ 41- 50 ปี ร้อยละ 34.61 และ อายุ 51- 60 ปี ร้อยละ 10.20 ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชา ร้อยละ 41.75 และเพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 58.25 ปฏิบัติงานอยู่ที่โรงพยาบาลสังกัดหน่วยงานราชการ ร้อยละ 56.37 และสังกัดหน่วยงานเอกชน ร้อยละ 43.63

2. ส่วนที่ 2 คุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต (n= 93)

รายการ	ความคิดเห็น		ระดับ
	Mean	S.D.	
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.29	0.52	มาก
ด้านความรู้	4.05	0.61	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา	3.39	0.56	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.33	0.51	มาก
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.81	0.54	มาก
ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.85	0.54	มาก
รวม 6 ด้าน	3.95	0.55	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.95, S.D. = 0.55) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Mean = 4.33, S.D. = 0.51) รองลงมาคือด้านคุณธรรม จริยธรรม (Mean = 4.29, S.D. = 0.52) ด้านความรู้ (Mean = 4.05, S.D. = 0.61) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (Mean = 3.85, S.D. = 0.54) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Mean = 3.81, S.D. = 0.54) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านทักษะทางปัญญา (Mean = 3.39, S.D. = 0.56)

3. ส่วนที่ 3 อັถลัษณั้บัณทิตที่สำเร้จปีการศึษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตรั้ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการศึษาความคิเห็นของผู้ใช้บัณทิตเก้ยวกับอັถลัษณั้บัณทิตที่สำเร้จปีการศึษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตรั้ มหาวิทยาลัยนเรศวร แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉล้ย ส่วนเบ้ียงเบนมาตรฐาน ของคะแนนอັถลัษณั้บัณทิตที่สำเร้จปีการศึษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตรั้ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามความคิเห็นของผู้ใช้บัณทิต (n = 93)

รายการ	ความคิเห็น		
	Mean	S.D.	ระดับ
ด้านเป็นคนดี	4.33	0.57	มาก
ด้านเป็นคนเก้ง	3.81	0.50	มาก
ด้านมีวินัย	4.30	0.58	มาก
ด้านภูมิใจในชาติ	4.27	0.62	มาก
รวม 4 ด้าน	4.18	0.57	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ใช้บัณทิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรั้บัณทิต (หลักสูตรปรับปรุ้จ พ.ศ.2559) มีความคิเห็นเก้ยวกับอັถลัษณั้บัณทิตที่สำเร้จปีการศึษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตรั้ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยให้คะแนนรวม (4 ด้าน) อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.18, S.D. = 0.57) ด้านที่มีคะแนนสูงสูดคือด้านเป็นคนดี (Mean = 4.33, S.D. = 0.57) รองลงมาคือด้านมีวินัย (Mean = 4.30, S.D. = 0.58) ด้านภูมิใจในชาติ (Mean = 4.27, S.D. = 0.62) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสูดคือด้านเป็นคนเก้ง (Mean = 3.81, S.D. = 0.50)

อภิปรายผล

คุณภาพบัณทิตที่สำเร้จปีการศึษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตรั้ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญาตรี สาขาพยาบาลศาสตรั้ โดยรวมท้้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.95, S.D. = 0.55) ด้านที่มีคะแนนสูงสูดคือด้านความสัมพันธั้ระหว่างบุคคลและความรับผิชอบ (Mean = 4.33, S.D. = 0.51) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสูดคือด้านทักษะทางปริญา (Mean = 3.39, S.D. = 0.56)

การที่บัณทิตที่สำเร้จปีการศึษาในปีการศึษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตรั้ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีคุณลักษณะบัณทิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอดุมศึษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตรั้ ในด้านที่มีคะแนนสูงสูดคือด้านความสัมพันธั้ระหว่างบุคคลและความรับผิชอบ (Mean = 4.33, S.D. = 0.51) เนื่องมาจากบัณทิตที่สำเร้จปีการศึษา 2562 ซึ่งในระหว่างศึษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ในปีการศึษา 2560 ด้รับการพัฒนาจนมีคะแนนอັถลัษณั้ในด้านเก้งครองชีวิตอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.16, S.D. = 0.50) ซึ่งอັถลัษณั้ด้านเก้งครองชีวิตมุ่งเน้นให้เป็นคนมีทัศนคติที่ดีในการดำรงชีวิตควบคู้ไปกับด้านคุณธรรมจริยธรรม (สุภาพร แนวนบุตร และสมภาพร ฉิมนาค, 2562) นอกจากนี้ บัณทิตยังด้รับการพัฒนาอັถลัษณั้ด้านทางวิชาศึพ และสังคม ที่เน้นการพัฒนาทักษะและความเช้ยวชาญเฉพาะด้าน มีความรับผิชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาศึพ ซึ่งการมีทักษะทางสังคมด้ถูกพัฒนาผ่านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการเรียนการสอนรายวิชาศึพท้้ง ทฤษฎิและปฏิบัติ ซึ่งจะมีจัดการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะทางอารมณั้ (soft skill) อันเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยพัฒนาอັถลัษณั้ (สุภาพร แนวนบุตร และสมภาพร ฉิมนาค, 2562)

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกรกาญจน์ ปานสุวรรณ และคณะ (2563) ที่ศึกษาคุณภาพของนิสิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต (บัณฑิตสำเร็จปีการศึกษา 2561) จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม และจากการรายงานผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554) ซึ่งเป็นหลักสูตรเก่าของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2557-2561 โดยให้คะแนนสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ในทุกปีการศึกษา (Mean = 4.17, S.D. = 0.52), (Mean = 4.31, S.D. = 0.53), (Mean = 4.38, S.D. = 0.62), (Mean = 4.38, S.D. = 0.63), (Mean = 4.31, S.D. = 0.54) ตามลำดับ (กรกาญจน์ ปานสุวรรณ และคณะ, 2564) จึงอาจกล่าวได้ว่า การปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ทำให้คุณลักษณะบัณฑิตเปลี่ยนไปจากเดิม โดยหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554) พัฒนาคณะบัณฑิตให้มีความโดดเด่นด้านคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด ในขณะที่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) เริ่มมีความโดดเด่นในด้านอื่นมากกว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม

ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.39, S.D. = 0.56) อธิบายได้ว่า เนื่องจากการพัฒนาทักษะทางปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องอาศัยกระบวนการเรียนการสอนที่ให้เวลาในการคิดวิเคราะห์ และต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงจะเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และอุปสรรคของการพัฒนาการคิดวิจารณญาณในแต่ละคนอาจขึ้นอยู่กับอดีตและสังคมของผู้เรียน เช่น ประสบการณ์ดั้งเดิมหรืออดีตของตนเอง ทำให้คิดว่าความคิดเห็นดีกว่าผู้อื่น สังคมที่หล่อหลอมความคิดของผู้เรียน ในการพัฒนาการใช้เหตุผล การใช้สถานการณ์ สนับสนุนความคิดตัดสินใจที่ถ่องแท้ แนวทางการแก้ไขปัญหา จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมองปัญหาจากหลายแง่มุม โดยผ่านการเรียนรู้การทำงานเป็นทีม (สิริวัฒน์ อายุวัฒน์ และคณะ, 2562) และจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (problem-based learning) เพื่อพัฒนาการคิดเชิงวิพากษ์และทักษะการแก้ปัญหา (AlMekawi & Khalil, 2020)

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ปัทมาภรณ์ คงขุนทด และคณะ (2563) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตของพยาบาลจบใหม่ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ปีการศึกษา 2561 พบว่า ด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านทักษะทางปัญญา (Mean = 4.07, S.D. = 0.55) และการศึกษาของ วิภาพร สิทธิศาสตร์ และสมภารณ์ เทียนขาว (2560) ที่ศึกษาคุณภาพบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา พบว่าด้านทักษะทางปัญญามีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 3.50 (S.D.=0.60)

อัตลักษณ์บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมทั้ง 4 ด้านคือ เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย และภูมิใจในชาติ อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.18, S.D. = 0.57) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านเป็นคนดี (Mean = 4.33, S.D. = 0.57) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง (Mean = 3.81, S.D. = 0.50)

การที่บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นโดยมีคะแนนสูงสุดคือด้านเป็นคนดี เนื่องมาจากบัณฑิตได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนภาคทฤษฎี ทดลอง และการปฏิบัติการพยาบาล ยกตัวอย่างเช่น ในหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาชีพ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 บัณฑิตได้ศึกษาในรายวิชาจิตสาธารณะเพื่อการบริการ (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2559) ผ่านการทำโครงการจิตสาธารณะ ซึ่งบ่มเพาะให้บัณฑิตมีจิตสาธารณะ เป็นต้น นอกจากนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ยังได้จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตตลอดหลักสูตร ตั้งแต่แรกเข้ามาเป็นนิสิตพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมรับน้อง กิจกรรมเตรียมความพร้อม กิจกรรมเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สำหรับด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง ทั้งในการเป็นคนเก่งงาน เก่งคน เก่งคิด เก่งครองชีวิต และเก่งพิชิตปัญหา ซึ่งสิ่งที่แสดงถึงความเก่งของบัณฑิตพยาบาล เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานหรือ

การพยาบาล การเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นต้น ความสามารถดังกล่าวต้องอาศัยการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง อาศัยระยะเวลาและรูปแบบการพัฒนา จึงจะทำให้บัณฑิตมีความสามารถและมีความเก่งในการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ ปัทมาภรณ์ คงขุนทด และคณะ (2563) ได้สังเคราะห์ผลงานวิชาการของนักวิชาการต่าง ๆ สรุปว่า แม้ว่าจะมีการสอน สอนทั้งภาคทฤษฎี ทดลอง และปฏิบัติแล้วก็ตาม แต่ความสามารถในการปฏิบัติงาน ต้องใช้เวลาในการสร้างความคุ้นเคยกับงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนการสั่งสมประสบการณ์ให้เกิดความเชี่ยวชาญในงาน เกิดความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการทำงาน ซึ่งความสามารถในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับ ประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงาน พยาบาลจบใหม่ยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐาน วิชาชีพ พยาบาลจบใหม่อาจยังไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้ดีเท่าที่ควร และ ประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยังไม่เพียงพอ พยาบาลวิชาชีพที่มีระยะเวลาการทำงานในหน้าที่ปัจจุบันมากกว่า 1 ปี มีความสามารถในการทำได้สูงเป็น 2.7 เท่าเมื่อเทียบกับคนที่มีระยะเวลาการทำงานไม่เกิน 1 ปี ดังนั้น ระยะเวลา การปฏิบัติงาน 1 ปี อาจยังไม่สามารถปฏิบัติงานดีมากนัก

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของกรกาญจน์ ปานสุวรรณ และคณะ (2563) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอัต ลักษณ์ของนิสิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ในปี การศึกษา 2561 พบว่า ด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง (Mean = 3.89, S.D. = 0.57) เช่นเดียวกับการศึกษา ของ Dlamini et al. (2014) ที่พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตพยาบาลที่จบใหม่ยังไม่ พร้อมสำหรับฝึกฝนเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยมีปัจจัยสำคัญคือการเตรียมความพร้อมที่ไม่เพียงพอ

ดังนั้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จึงควรเตรียมความพร้อมนิสิตพยาบาลอย่างเพียงพอ โดยพัฒนาและบริหารหลักสูตร ตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นิสิตพยาบาลมีประสบการณ์ ทางคลินิกอย่างเพียงพอ โดยให้โอกาสแก่นิสิตพยาบาลในการเรียนรู้การฝึกทักษะการพยาบาลในสถานการณ์จริง มากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกับแหล่งฝึก นอกจากนี้ ควรมีการจัดอบรมพยาบาลพี่เลี้ยงในแหล่งฝึก (AlMekkawi & Khalil, 2020; Dlamini et al., 2014) เพื่อช่วยสอนและสนับสนุนนิสิตพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ให้มีอัตลักษณ์ด้านเป็นคนเก่งมากขึ้น

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า คะแนนคุณภาพบัณฑิตต่ำสุดคือด้านทักษะทางปัญญา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จึงควรการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะทางปัญญา บริหารหลักสูตรโดยปรับปรุงกระบวนการ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นิสิตได้ฝึกฝนการใช้ทักษะทางปัญญาให้มากขึ้น และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อให้ผู้เรียนได้มุมมองความคิดที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (problem-based learning) เป็นต้น และพิจารณาทางเลือกอย่างเหมาะสมกับปัญหา ในคลินิก โดยมีวิธีการหลากหลาย ได้แก่ การใช้สถานการณ์ปัญหา การเขียนรายงาน การนำเสนอ หรือการทดลอง ในห้องปฏิบัติการ โดยใช้วิดีโอทัศน์และหุ่นจำลองเป็นสื่อในการสอน

2. จากผลการวิจัย พบว่า คะแนนอัตลักษณ์บัณฑิตต่ำสุดคือ ด้านเป็นคนเก่ง ดังนั้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จึงควรพัฒนาและบริหารหลักสูตร ตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นิสิต พยาบาลมีประสบการณ์ทางคลินิกอย่างเพียงพอ โดยให้โอกาสแก่นิสิตพยาบาลในการเรียนรู้การฝึกทักษะการ พยาบาลในสถานการณ์จริงมากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกับแหล่งฝึก นอกจากนี้ ควรปรับปรุงกระบวนการจัดการ เรียนการสอนโดยการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของผู้เรียนไว้ในรายวิชา และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนในแต่ละชั้นปีควบคู่กันไป เพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ในด้านเป็นคนเก่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ทำการวิจัยและพัฒนา (research and development) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนในแต่ละชั้นปี เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรกาญจน์ ปานสุวรรณ. (2564). รายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีการศึกษา 2563. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กรกาญจน์ ปานสุวรรณ, กนกอร คล้ายจันทร์, ชนิกันต์ เสือสิงห์, และ นิตยา ศรีบัวรมย์. (2563). คุณภาพและอัตลักษณ์ของนิสิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารการพยาบาลและสุขภาพ*, 14(1), 54-65.
- กรกาญจน์ ปานสุวรรณ, อินทิรา ปากันทะ, ภัทรมนัส พงศ์รังสรรค์, และ จรรยา มากโศคา. (2564). การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารการพยาบาลและสุขภาพ*, 15(2), 136-149.
- คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา และคณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา. (2560). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ภาพพิมพ์.
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2559). *หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559)*. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน และ พนมพร จันทรปัญญา. (2558). การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 7(2), 267-280.
- เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์. (2552). ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเภทมาตรประมาณค่า (Rating scale) เพื่องานวิจัย. <https://www.ms.src.ku.ac.th/schedule/Files/Oct>
- ปัทมาภรณ์ คงขุนทด, ฉัตรทอง จารุพิสิฐไพบูลย์, นุชมาศ แก้วกุลพล, นฤมล เปรมมาสวัสดิ์, และ มยุรี พางาม. (2563). ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของพยาบาลจบใหม่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ปีการศึกษา 2561. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 29(6), 1086-1094.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. อรุณการพิมพ์.
- วิภาพร สิทธิศาสตร์ และ สมภารณ์ เทียนขาว. (2560). คุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช. *วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม*, 18(34), 49-61.
- สิริวัฒน์ อายุวัฒน์, ชนกันต์ แสงคำกุล, และ กิรติ กิจธีระวุฒวงศ์. (2562). ผลของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักต่อทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 39(2), 87-97.
- สุภาพร แนวนบุตร และ สมภาพร ฉิมนาค. (2562). อัตลักษณ์ 5 เก่งของนิสิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 17(2), 229-238.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง*. บริษัท วงศ์สว่างพับลิชชิง แอนด์ พรินติ้ง จำกัด.

- AlMekkawi, M., & Khalil, R. E. (2020). New graduate nurses' readiness to practice: A narrative literature review. *Health Professions Education, 6*(3), 304-316.
<https://doi.org/10.1016/j.hpe.2020.05.008>
- Dlamini, C. P., Mtshali, N. G., Dlamini, C. H., Mahanya, S., Shabangu, T., & Tsabedze, Z. (2014). New graduates' readiness for practice in Swaziland: An exploration of stakeholders' perspectives. *Journal of Nursing Education and Practice, 4*(5), 148-158.
<https://doi.org/10.5430/JNEP.V4N5P148>
- Larson, J., Brady, M., Engelmann, L., Perkins, B. I., & Shultz, C. (2013). The formation of professional identity in nursing. *Nursing Education Perspectives, 34*(2), 138.